

УДК: 635.67:631.53.04 (477.74)

ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА УРОЖАЙ І ЯКІСТЬ КУКУРУДЗИ ЦУКРОВОЇ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Латюк Г. І.,

к. с.-г. н., доцент

grilat@ukr.net

Дубровін С. О.

здобувач вищої освіти

агробіотехнологічного факультету

dubrovin.2000@icloud.com

Одеський державний аграрний університет

м. Одеса, Україна

Анотація: Вивчали вплив строків сівби рослин кукурудзи цукрової на урожай і якість скоростиглого гібриду Трофі F₁ в умовах Півдня України. Встановлено, що найвищий товарний урожай за роки досліджень отримано при сівбі 11.05-12.05 – 19,0 т/га, в порівнянні з контролем прибавка складає 3,9 т/га.

Ключові слова: кукурудза цукрова, гібрид, урожай, строки сівби, товарність

Вступ. Розширення асортименту овочів, як одне з завдань овочівництва, можливе через залучення у виробництво нових нерозповсюджених культур. Серед малопоширених овочевих культур є багато цінних рослин, одна з яких – цукрова кукурудза. В їжу використовують зерно в молочній стиглості в свіжому, замороженому, консервованому і висушеному вигляді. [1, с.26].

Застосування конвеєрних строків сівби малопоширеної в Україні цукрової кукурудзи має важливе практичне значення для збільшення продуктивності і покращення якості плодів цієї культури на Півдні України і в значній мірі дозволяє вирішувати цю проблему [2, с.3].

Метою досліджень було вивчення впливу строків сівби рослин кукурудзи цукрової на урожай і якість скоростиглого гібриду Трофі F₁ в умовах Півдня України.

В задачу наших досліджень входило вивчення особливостей проходження рослинами кукурудзи цукрової основних фенологічних фаз, особливостей росту і розвитку, визначення їх продуктивності і товарності. вивчення впливу строків сівби на структуру нетоварної частини врожаю та якісні показники кукурудзи цукрової.

Матеріал і методи. Дослідження проводились в умовах ТОВ «ім. Войкова» розташованого в с. Тростянець Роздільнянського району Одеської області. протягом 2021-2022 років. Методикою досліджень передбачалось проведення фенологічних спостережень, визначення біометричних показників рослин, величини та якості врожаю, а також визначення економічної ефективності її вирощування.

Повторність дослідів 4-х кратна. Розміщення варіантів і повторень систематичне. Розмір облікової ділянки – 10 м². Схема досліду включала 4 варіанти строків сівби рослин: 26-27.04 (контрольний варіант), 04-05.05, 11-12.05 та 25-26.05. Схема сівби 70x33 см, густина стояння рослин 40 тис/га [3, с.48].

Результати і обговорення. Встановлено, що при перших строках сівби в умовах помірних температур, вегетаційний період становить 69–67 діб. При більш пізніх строках (11.05 та 25.05) він скорочується до 64–61 діб.

За висотою великої різниці між рослинами різних строків сівби не спостерігалось, але все таки просліджується тенденція до зменшення висоти, кількості і ваги листків основного стебла на третьому та четвертому варіантах.

В середньому за два роки досліджень найбільша площа листкової поверхні спостерігалась на контролі 40,2 тис. м², у другому варіанті на 2,7, у третьому на 8,2 і в четвертому на 14,4 % менше контрольного варіанту.

У 2021 році при сівбі 04.05 прибавка врожаю відносно контролю становить 2,9 т/га. Найвищий товарний урожай в дослідях отримано при сівбі 11.05, в порівнянні з контролем прибавка складає 4,0 т/га, а при сівбі 25.05 прибавка –2,3 т/га.

При порівнянні травневих строків сівби між собою встановлено, що прибавка врожаю при сівбі 11.05 відносно сівби 04.05 складає 1,1 т/га, а відносно сівби 25.05 – вона складає 1,7 т/га. Строки сівби сприяли і підвищенню якості продукції. Якщо в контрольному варіанті товарність складала всього лише 63,3%, то при травневих посівах вона була 78,8–92,5%.

У 2022 році також при сівбі 05.05 прибавка врожаю відносно контролю становить 2,4 т/га. Найвищий товарний урожай отримано при сівбі 12.05, в порівнянні з контролем прибавка складає 3,8 т/га, а при сівбі 26.05 прибавка –1,8 т/га.

Підвищення врожайності при травневих посівах 2022 року пояснюється також більш сприятливими умовами вирощування (температура, освітлення та іншими).

Ці фактори сприяли і підвищенню якості продукції. Якщо в контрольному варіанті товарність складала всього лише 63,8%, то при травневих посівах вона була 79,1–91,7 %.

Аналізуючи дані маси качанів як у 2021 так і 2022 роках можна відмітити, що при третьому строку сівби отримано найбільший качан, але порівняно з II і IV строками різниця в 29-30 г не суттєва. В роки досліджень збільшення маси качанів у II; III і IV варіантах в порівнянні з контролем обумовлене насамперед, довжиною і діаметром качанів.

Необхідно відмітити, що показники структури врожаю у 2022 році поступались аналогічним показникам 2021 року на 2-3 %.

Якщо в контрольному варіанті в середньому качані нараховувалось 526 зерен, то при травневих строках сівби на 48–52 зерна більше.

Висновки. Встановлено, що в середньому за 2021-2022 роки досліджень висота стебла у контрольного варіанту при сівбі 26-27.04 становила 203 см, при сівбі у другий строк 04-05.05 була на 1,4 см більше контролю, а при сівбі у третій 11-12.05 та четвертий 26-27.05 строки висота була менше на 4,6 та 5,3 %, порівняно з контролем.

Чим більший вегетаційний період тим більшу листову поверхню формують рослини. найбільша площа листової поверхні спостерігалась на контролі 40,2 тис. м², у другому варіанті на 2,7, у третьому на 8,2 і в четвертому на 14,4 % менше контрольного варіанту.

Травневі строки сівби сприяють підвищенню врожайності і якості продукції. Найвищий товарний урожай в 2021 році отримано при сівбі 11.05, в порівнянні з контролем прибавка складає 4,0 т/га, а при сівбі 25.05 прибавка – 2,3 т/га. У 2022 році найвищий товарний урожай також отримано при сівбі 12.05, в порівнянні з контролем прибавка складає 3,8 т/га, а при сівбі 26.05 прибавка – 1,8 т/га.

Травневі строки сівби забезпечують формування оптимальних елементів структури врожаю, при цьому збільшується маса товарного качана за рахунок кількості і маси зерна.

Література:

1. Грушка Я. Монографія о кукурузе. пер. с чешского М. Н. Умнова. М.: Колос, 1965. 751 с.
2. Дубровін В. В. Обґрунтування основних технологічних прийомів конвеєрного вирощування кукурудзи цукрової в умовах південного Степу України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. с.-г. наук: спец. 06.01.06 «Овочівництво», К., 2006. 18 с.
3. Методика дослідної справи в овочівництві і баштанництві. За ред. Бондаренка Г. Л. і Яковенка К. І. Х.: Основа, 2001. 369 с.